

Muzica si tehnologie

Rosca Razvan

Oare exista vre-o legatura intre muzica si tehnologie? Au aceste doua domenii vre-un punct comun?

La prima vedere, nu putem afirma cu tarie acest lucru. Suntem de mici obisnuiti cu ideea “muzica – suflet” “tehnologie – gandire, logica”.

Incepand de la cele mai mici clase si pana la terminarea liceului, aceste doua ramuri sunt predate ca fiind total distincte. Intr-un liceu de informatica muzica va ocupa, cred, ultimul loc. Si afirm asta in cunostinta de cauza. Avem si reciproca: intr-un liceu de muzica informatica va ocupa ultimul loc, acest lucru fiind un caz fericit totusi, tinand cont ca in majoritatea liceelor de muzica materia “calculatoare” sau “tehnologie” nici nu exista.

Urmand cursul vietii, ajungem la urmatoarea treapta a educatiei, facultatea. Aici lucrurile sunt si mai drastice. Spre exemplu, studentii in anul I la Facultatea de Muzica, nu au nici cel mai mic punct legat de tehnologie, calculatoare, utilizare PC, etc. De ce?

In continuare, este mai mult decat evident ca, dupa terminarea unei facultati, un student la muzica nu va mai fi interesat de calculatoare si internet cum nici un informatician nu mai este interesat de solfegii si imnologie. Cele doua ramuri se despart in mod invariabil. In majoritatea cazurilor, cele doua categorii nu mai ajung sa guste din avantajele celeilalte categorii, doar in cazul in care sunt fortati de imprejurari, dar si atunci se rezuma la o cunoastere superficiala. De ce?

Suntem in anul 2004. Am trecut de mult de anii in care copii ies sa “joace ascunsa”. Acum copii, inca de la o varsta foarte mica, introduc in viata lor acest nou sens, “calculatorul”. Nu sustin faptul ca acum nu mai exista copii care sa iasa afara sa se joace dar sustin faptul ca acum cluburile de Internet si jocuri sunt pline pana la refuz de copii si tineri care prefera sa isi inee constiinta si gandurile intr-un joc. Sunt pline de copii si tineri care, in loc sa poarte o discutie normala intre doua persoane, aleg sa se ascunda in spatele anonimatului si se cufunda in discutii interminabile, fara sens. Si nu spun acest lucru ca un element din afara ci spun acest lucru ca cineva care a trecut si trece prin aceste faze. Si eu am fost afectat si am simtit pe propria piele “beneficiile” aduse de “tehnologizare” si “informatizare”. Si eu am fost victima unei “comunicari” si “prietenii” prin intermediul chatului. De ce?

Dupa cum puteti observa, am lansat doua idei. Oare are arta vre-o legatura? Oare are arta ceva de adaugat la generatia 2000 +? Consider ca aici se afla cea mai mare problema.

Din pacate, si muzica si calculatorul produc o anume “dependenta”. Avand cunostinte in ambele domenii si prieteni in ambele cercuri, pot sa observ faptul ca toti colegii mei de la Facultatea de Muzica au o anume adictie pentru muzica. Am colegi care nu pot rezista fara vioara lor. Am colegi care nu pot sa reziste o zi fara sa fredoneze un cantec. Am insa si prieteni care nu pot sa “scoata capul” afara pana nu isi verifica mailul sau pana nu isi schimba “statusul” online, salutand pe ceilalti prieteni virtuali, loviti de aceeasi boala. In acest fel, se ajunge la un moment dat in ruperea totala a acestor doua categorii, incepand sa se considere una pe alta nistre “ciudati”.

Daca tinerii nostrii informaticieni ar fi fost influentati de beneficiile artei, sigur ar fi avut un suflet mult mai deschis spre comunicare. Sigur ar fi acceptat sa sacrifice din sutele de ore petrecute in fata calculatorului pentru o discutie. Si sigur ca acest copil “artist” ar fi mult mai putin expus acestei adictii a calculatorului, daca in scoala i-ar fi fost explicate notiunile de baza, daca ar fi avut cunostinte minime in acest domeniu. Insa, omul este prin definitie curios si indreptat spre nou si in momentul in care copilul a dat de acest “nou” numit calculatorul si internetul, va renunta la orice alta activitate in favoarea noii “descoperiri” sau o va respinge, considerand-o ceva total lipsit de sens. In acest fel, se contureaza si mai bine imensa gaura care se produce intre cele doua “tabere”.

Trebuie sa recunoastem ca tehnologia ocupa un rol din ce in ce mai important in viata noastra, fie daca suntem artisti sau matematicieni. Fie ca “gandim” mai mult sau “simtim” mai mult. Majoritatea domeniilor incep sa depinda din ce in ce mai mult de calculator. Banii nostrii depind de calculator. Pana si hrana noastra depinde din ce in ce mai mult de tehnologie. Au aparut noi moduri de distractie. Televizorul, realitatea virtuala, jocurile pe PC, jocurile electronice. Cati dintre dvs. au experimentat dependentia unui joc “Tetris”? Eu cunosc un caz foarte apropiat mie, in care persoana in cauza a trebuit sa duca lupte colosale pentru a se desprinde dimineata de acest joc. Si credeti ca jocul are vre-o vina? Nu, nu jocul este de vina. Nu jocurile sunt de vina, nu calculatorul este de vina, nu televizorul este de vina si nici Internetul este de vina. Nimeni nu ne obliga sa apasam “butonul rosu”. Cine obliga pe tineri sa se desparta de prieteni si sa isi traiasca o viata virtuala, cate o data chiar o viata sentimentala virtuala puternica...? Dar aici nu vreau sa ma refer doar la tineri si copii, ci si la cei cu “capul pe umeri”. Cunosc foarte multe persoane mature, chiar peste 40 de ani, care isi petrec zeci de ore in fata unui joc sau a unui chat. Cunosc domni si doamne cu familie care isi pierd noptile cu flirturi virtuale cu persoane total necunoscute, uitand cu desavarsire de cei cu care au ales sa isi petreaca restul vietii. Si atunci, ne mai miram ca rata divorturilor creste pe zi ce creste?

Cu cat ne cufundam mai mult in acest domeniu, cu atat gasim mai multe intrebari care la prima vedere nu isi au raspuns. Cu cat cautam mai adanc, cu atat ne dam seama de vulnerabilitatea si de slabiciunea noastra. De aceea, nu cred ca ar avea rost sa mai pun si alte intrebari.

Totusi, avem nevoie de raspunsuri. Si avem nevoie si de actiuni. Avem nevoie de imbinarea acestor doua domenii. Credeti ca Bach nu a avut o anumita gandire logica? Credeti ca el a scris marile sale lucrari in voia soartei? Personal, cred ca marile lui capodopere sunt rezultatul a zeci de ore de gandire, a zeci de ore de intrebari si raspunsuri. Daca studiem cu atentie lucrarile marilor clasici, observam o logica dezarmanta. O matematica pura. O gandire impecabila.

Aici ne putem referi si la noile “valuri” in muzica. Aici ne putem da seama cat de mult inseamna matematica in scoala. Unde este gandirea impecabila intr-o “Sonata la pian si stanca vieneza”? Unde este ordinea intr-o piesa “moderna” la care totul se rezuma la farfurii si diversa vesela sparta sau la diversele strigate si ragete? Mai este aceasta arta sau este doar un ultim strigat disperat a ceea ce a fost candva adevarata arta? Si nu ma refer doar la muzica, ci ma refer la toate domeniile artei, la pictura, la sculptura. Cati dintre dvs. nu au fost pusi in fata unei sculpturi sau picturi la care, oricat v-ati gandit, nu ati reusit sa ii gasiti nici macar titlul, fiind nevoit sa va uitati dedesupt la “notele si explicatiile autorului”. Oare putem numi asta modernism? Eu cred ca nu. Din punctul meu de vedere, aceste lucrari sunt lucrarile unor oameni cu simt artistic foarte dezvoltat dar cu o imensa lipsa de ordine in gandire si

simtaminte. Si marii clasici au iubit dar asta nu i-a idemnat sa-si exteriorizeze acest sentiment prin culoare aruncata pe tavan ci prin metode care exprima mult mai bine acest sentiment.

Aceasta noua “arta” o putem gasi si in domeniul informatic. Unde a disparut culoarea? Unde a disparut frumosul? Majoritatea siturilor sunt fara culoare, cenusii, negre. Majoritatea informatiei este servita brut, fara nici un pic de simt. Pot observa acest lucru chiar si asupra mea. Pot observa cum, de-a lungul experientei mele, cum am eliminat culoarea si frumosul. Acum consider ca deranjant un sit cu culori tari sau o aranjare iesita din tipar. Acum totul este informatie pura, fara sentiment. Si totusi, oamenii traiesc prin sentimente, nu prin informatie. Informatia este ceva ce ne ajuta sa traim, sentimentul este insa ceva indispensabil. Omul nu poate fi transformat intr-o “masina de gandit”. Dumnezeu nu ne-a creat cu acest scop.

Concuza? Trebuie sa invatam sa imbinam aceste doua categorii. Trebuie sa intelegem ca arta fara ordine, sau informatie fara frumos, nu exista. Trebuie sa ne obisnuim sa dezvoltam aceste doua categorii prin imbinare nu prin respingere. Trebuie sa introducem noutatea in viata noastra, fara a exclude ce e vechi si bun, sa invatam sa operam in aceasta noua lume virtuala fara a fi insa inghititi de ea.

Totul depinde doar de...NOI.